

Wat is Logopedie

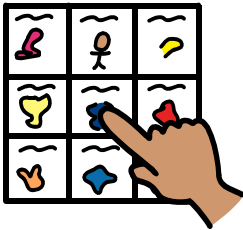
Als logopedist bij een instelling voor mensen met een verstandelijke beperking werk ik vooral met mensen die hulpvragen hebben op het gebied van communicatie, eten en drinken, mondzorg en gehoor. Hieronder valt ook mondmotoriek. Ik werk vaak samen met andere disciplines (o.a. arts, gedragsdeskundigen, therapeuten, groepsleiding, familie van de cliënt). De hulpvragen zijn zeer divers. Vaak breng ik eerst de communicatie, de mondmotoriek, het eet- en drinkgedrag of het gehoor in kaart door middel van onderzoeken en observaties (als dit niet al gedaan is). Afhankelijk van de uitslag en van de hulpvraag kan ik de cliënt en zijn/haar omgeving adviseren, cursussen geven en soms volgt er ook individuele logopedische behandeling. De hulpvraag komt altijd vanuit de cliënt.

Hieronder per onderdeel een specifiekere uitleg:

Communicatie

Communicatie is heel breed en heeft altijd twee kanten: het begrijpen van communicatie en het zelf communiceren. Communiceren kan via gesproken taal, maar ook via gezichtsuitdrukkingen, gebaren en allerlei vormen van ondersteunende communicatiemiddelen.

Afhankelijk van de hulpvraag kan eerst het niveau van communiceren in kaart gebracht worden door middel van verschillende taaltesten of door samen met groepsleiding en/of familie een Communicatie Profiel in te vullen. Daar rolt een conclusie uit of een plan om de communicatie te ontwikkelen. Dit kan in de vorm van adviezen, begeleiding of logopedische behandeling.

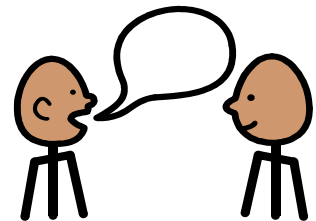

Voor personen die niet of beperkt verbaal (= met gesproken taal) kunnen communiceren, zoek ik samen met familie en/of groepsleiding naar geschikte ondersteunende communicatiemiddelen. Het kan zijn dat een persoon de verwijzende functie van bijv. een beker begrijpt en je op die manier voorwerpen kunt gebruiken om mee te communiceren. Andere personen kunnen dit ook met foto's, pictogrammen of gebaren. Ook kan er een spraakknop, spraakcomputer of tablet gebruikt worden. Deze middelen kunnen zowel gebruikt worden door de persoon zelf om te communiceren, als door zijn/haar omgeving om iets aan de persoon duidelijk te maken.

Bij personen die (deels) door middel van gesproken taal communiceren, kan logopedische behandeling gericht zijn op uitspraak (door de mondmotoriek te trainen, het aanleren van bepaalde klanken, het bewuster uitstempelen), woordenschatuitbreiding, zinsuitbreiding, begrijpen van complexere zinnen.

Wanneer een persoon zich nog niet voldoende via gesproken taal kan uiten, worden vaak ook gebaren erbij geleerd en/of wordt gewerkt met foto's of picto's.

Maar ook personen die stotteren kunnen bij mij terecht om te leren hoe ze hun stotteren beter onder controle kunnen krijgen.

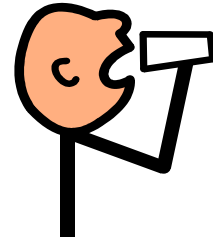

Met ondersteunende communicatiemiddelen kan ook de dagstructuur aangegeven worden en activiteiten worden aangekondigd. Het is voor veel mensen belangrijk dat ze van tevoren weten wat ze gaan doen, omdat ze dan meer grip hebben op hun leven. Het leven is dan meer voorspelbaar en daarom veiliger. Mensen kunnen veel houvast hebben aan een planbord, communicatiekastje of agenda. Ik help om dit op een gestructureerde manier vorm te geven.

Eten en drinken en mondzorg

Om te eten en drinken zijn vele spieren nodig die goed met elkaar samenwerken. Het is dan ook niet gek dat er wel eens iets mis gaat bij het eten en drinken. Sommige mensen kunnen niet goed kauwen, bij anderen loopt het drinken weer uit de mond, weer anderen verslikken zich regelmatig en kunnen hierdoor zelfs een longontsteking oplopen.

Wanneer er een hulpvraag is op het gebied van eten en drinken, doe ik vaak eerst een mondonderzoek en observeer ik tijdens eet- en drinkmomenten. Ik observeer het liefst tijdens een zo realistisch mogelijke situatie.

Wanneer de persoon voldoende in staat is om te leren, kan de mondmotoriek tijdens logopedische behandeling (en daarbuiten door anderen!) getraind worden en geoefend worden om veiliger te eten en drinken. Bij personen die minder makkelijk leren, wordt vooral gezocht naar aanpassingen. Denk aan verdikken van het drinken, zodat het minder makkelijk uit de mond of minder snel achterin de keel loopt; zachtere / gladdere voeding zodat het eten met de tong fijn gemaakt kan worden; een andere beker waarbij je je hoofd niet zover

achterover hoeft te houden bij de laatste slokken; een rustigere omgeving; etc.

Omdat eten en drinken zeer complex is, werk ik als logopedist samen in een eet- en drinkteam. Hierin zitten een ergotherapeut, diëtist, arts en op aanvraag andere disciplines. Ieder heeft zijn eigen stukje expertise op het gebied van eten en drinken, waardoor we elkaar goed aanvullen en de persoon zo goed mogelijk geholpen wordt.

Wat betreft de mondzorg: na het eten en drinken is het belangrijk om alert te zijn op een schone mond. Onder mondzorg vallen ook het tanden poetsen en speekselvloed. Wanneer hierbij problemen zijn, kan ook met de logopedist contact opgenomen worden.

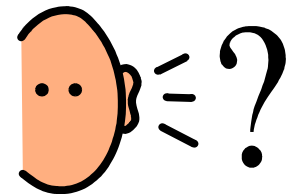
Gehoör

Als logopedist speel ik een coördinerende rol voor mensen met gehoorproblemen.

Bij alle mensen binnen onze instelling wordt in principe het gehoor getest. Wanneer uit onderzoek blijkt dat de persoon een gehoorverlies heeft, maar nog niet in aanmerking komt voor hoortoestellen, kan ik passende adviezen voor de omgeving en voor de persoon zelf geven.

Wanneer de persoon een dusdanig gehoorverlies heeft dat hij/zij voor een hoortoestel in aanmerking komt, neem ik contact op met de persoon en/of de omgeving. We overleggen in hoeverre de persoon last heeft van de slechthorendheid en of een hoortoestel zinvol lijkt. Als dit het geval is, neem ik contact op met de audicien en die gaat een hoortoestel aanpassen.

Eerst is er een proefperiode. Het is flink wennen om te horen met hoortoestel. Daarom begeleid ik de persoon en zijn/haar omgeving hierin en geef ik hoortraining. Aan het eind van de proefperiode wordt geëvalueerd of het hoortoestel wel of niet bevalt.

Voor de personen met hoortoestel die binnen de instelling wonen, ben ik contactpersoon voor de audicien. Soms gaat er iets stuk. Een aantal dingen kan ik zelf repareren, voor andere dingen schakel ik de audicien in.

Heb je vragen over logopedie? Wil je weten of logopedie iets voor jou kan betekenen? Stuur dan een e-mail naar sneeuwdag@gmail.com.